

Extra aandacht voor student met specifieke begeleidingsbehoefte

Biedt uw leerbedrijf kansen aan studenten, jong dan wel volwassen, met specifieke begeleidingsbehoefte? Die begeleiding vraagt extra aandacht. Deze tipkaart bevat informatie over het bieden van maatwerk aan studenten met specifieke behoeften bij het leren in de praktijk.

Soorten beperkingen

Een student kan om de volgende vier redenen een extra begeleidingsbehoefte hebben:

Lichamelijk	Een fysiek probleem waardoor de student gehinderd wordt in zijn handelingen en/of bewegingen. Het gaat hierbij om motorische, auditieve of visuele beperkingen.
Psychisch	Aandoeningen die worden gekenmerkt door afwijkende ervaringen en gedrag, zoals AD(H)D, depressie, autisme, angststoornissen, verslaving.
Verstandelijk	Een beperking in het intellectueel functioneren. Dit komt tot uiting in een laag IQ. Een ontwikkelingsstoornis gaat gepaard met beperkingen in de sociale (zelf) redzaamheid.
Persoonlijke omstandigheden	Omstandigheden in de privésfeer die het vinden of behouden van een stage belemmeren. Hieronder vallen taalachterstand, justitiële omstandigheden als (voormalige) detentie en overige privé-omstandigheden.

Tip:

Wilt u meer info over de genoemde beperkingen? Kijk dan op de site van [CNV](https://www.cnv.nl)

Prettig leerklimaat

Voor het begeleiden van een student met een extra begeleidingsbehoefte zijn er drie randvoorwaarden. Samengevat in de 3 V's.



Verwachtingen

Stem bij aanvang van de stage de verwachtingen goed af. Bespreek vooraf met de student en de school wat er extra nodig is en wat u de student kunt bieden aan praktische aanpassingen van de werkplek, bijvoorbeeld prikkelarm, toegankelijkheid en/of werktijden. Maak duidelijke afspraken over begeleiding en evaluatiemomenten met de student en de begeleider vanuit school. Soms is de begeleidingsbehoefte vooraf niet bekend of door de student moeilijk te duiden. U komt er gedurende de leerbaan of stage achter dat de student iets extra's nodig heeft. Ga daarover in gesprek en spreek de verwachtingen opnieuw uit.



Vertrouwen

Het uitspreken van de verwachtingen en het maken van afspraken geeft vertrouwen. Het bieden van duidelijkheid en structuur helpt daarbij. Vertel ook wat de ongeschreven gewoontes zijn binnen de organisatie, zoals pauzes en gebruik van de mobiele telefoon. Stel de student op zijn of haar gemak.



Veiligheid

Bied een vangnet voor als iets niet lukt. Een vast aanspreekpunt kan hierbij helpen. Informeer collega's over het al dan niet aangepaste takenpakket van de student en de specifieke ondersteuningsbehoefte, voor zover dit relevant is voor de werkzaamheden. Een sociaal veilige leeromgeving is voor deze studenten extra belangrijk. Houd er rekening mee dat bij de verwerking van persoonlijke gezondheidsinformatie op grond van de AVG regels gelden.

Waarnemen

Goed kijken, luisteren en waarnemen is belangrijk bij een student met een specifieke begeleidingsbehoefte. Onze waarneming wordt echter door onze overtuigingen vanuit gezin, familie, vrienden, geloof en collega's voortdurend beïnvloed. Wees u daarvan bewust en probeer zo objectief mogelijk te kijken. Het belangrijkste is open communicatie waarbij u de student uitnodigt tot het geven van feedback, bereidheid om mee te bewegen waar nodig en investeer in het contact met uw student.

Praktische tips

Onderstaande tips gelden voor elke student. Maar voor de student met een specifieke ondersteuningsbehoefte is het belangrijk er **extra aandacht** aan te besteden.

- Stel een introductieprogramma samen en neem rustig de tijd voor het inwerken
- Maak afspraken over het takenpakket en pas deze waar nodig aan
- Regel werkaanpassingen zoals de toegankelijkheid, hulpmiddelen, (stille) werkplek, rooster etc.
- Houd rekening met medische afspraken
- Stel regels en bied structuur. Wijzig hier in het begin zo min mogelijk in
- Beperk, waar het kan, stress en spanning
- Wees consequent en voorspelbaar
- Wissel de manier van instructie geven af (voordoen, samen doen, nadoen)
- Gebruik eenvoudige taal, eventueel aangevuld met beelden (picto's)
- Wees geduldig en herhaal
- Geef complimenten en benadruk dat de student er is om te leren
- Houd rekening met het kunnen deelnemen aan sociale activiteiten zoals uitjes met collega's
- Ondersteun in het leggen van sociale contacten binnen het team en/of met klanten
- Houd oog voor ongewenst gedrag zoals pesten, agressie of intimidatie
- Check regelmatig hoe het gaat met de student

Aanvullende tips, specifiek voor het begeleiden van volwassen studenten op maat

- Houd rekening met de balans tussen werk, leren en de thuissituatie om stress en spanning te voorkomen
- Geef zelfvertrouwen aan volwassenen die al lang geen opleiding meer hebben gevolgd. Benoem wat goed gaat en geef tijd om te wennen aan de nieuwe situatie.

Celine, 2e jaar apothekersassistente met een neurologische- en hartaandoening

*“Een kleine
aanpassing maakt al
heel veel mogelijk.”*

Specifiekere begeleiding nodig?

Iedere student is anders en maatwerk blijft nodig. Hebt u behoefte aan specifiekere informatie over uw student? Ga dan het gesprek aan met de student en school. De bpv-begeleider van school kent de student goed en kan u helpen bij wat de student in uw leerbedrijf nodig heeft.

Meer informatie

Lees verder in onze tipkaart '[Sociale veiligheid op de werkplek](#)' en de tipkaart '[Leerklimaat](#)'.

Of neem contact op met uw adviseur praktijkleren van SBB.

SBB biedt speciale basisworkshops aan voor praktijkopleiders. De modules 'een succesvolle start' en 'instructie geven' besteden aandacht aan de student met extra ondersteuningsbehoefte. Meld u aan op s-bb.nl.

Bent u op zoek naar concrete tips bij een specifieke beperking? Bekijk dan de [Begeleidingskaarten op de site van CNV](#).

Tip:

Wilt u weten hoe het anderen vergaat? Laat u inspireren door de voorbeelden van [Emma@work](#). Zij ondersteunen organisaties bij hun stappen naar inclusie organisatie.